

eTWINNING В ПОЛЗА НА ЧУЖДОЕЗИКОВОТО ОБУЧЕНИЕ

Теодора Вълова

Медицински университет – Плевен

Резюме. Статията разглежда възможностите на онлайн проектите в образователната платформа eTwinning да развият основни знания, умения и нагласи, свързани с ключовата компетентност „комуникация на чужд език“. Със своите характеристики на модерна виртуална класна стая TwinSpace предоставя инструменти за синхронно и асинхронно общуване. В резултат от взаимодействието в неформалната среда на онлайн проектите езикът се използва за осъществяване на реална комуникация по един автентичен начин. Участието в нетрадиционни формати на речево общуване – викторини, гласувания, видеоконферентни сесии, в които учениците биват поощрявани да изказват мнението си, има за цел да ги насърчи да четат, слушат и да оценяват работата на своите партньори, мотивира ги да мислят, учат и общуват по съвършено различен начин на чужд език.

Keywords: communication in foreign language; online project-based approach; eTwinning

Непрекъснато развитие на информационното общество трансформира почти всеки аспект от нашия живот и води до създаването на глобална по размер и комплексна по характер мрежова среда. Разпространението на дигиталните технологии през последното десетилетие все по-често привлича вниманието на специалистите, работещи в областта на интегрирането на информационните технологии в образованието. Наред с множеството разработени програми и учеб приложения напредък бележи създаването на образователни електронни платформи. Такъв инструмент за взаимодействие, комуникация и съвместна работа в чуждоезикова среда между учители и ученици в Европа, а вече и извън нея, е eTwinning.

Европейският портал eTwinning

Дейността eTwinning стартира на европейско ниво през 2005 година в изпълнение на програмата eLearning на Европейската комисия. eTwinning е най-голямата общност за училища в Европа, където учители, главни учи-

тели, директори, библиотекари, ръководители на ИКТ кабинети, кариерни консултанти, педагогически съветници, училищни психолози и др., работещи в едно от европейските училища или детски градини, могат да се срещнат, да общуват, да си сътрудничат и да развиват своите професионални умения.¹⁾

Започнала като виртуална платформа за проекти между учители от различни европейски страни, днес eTwinning е електронна платформа, която носи характеристиките на социална и професионална мрежа от поколениято Web 2.0.²⁾ Едновременно тя би могла да се определи и като технологична, и като социокултурна мрежа, защото се използва за създаване на интересно, полезно и качествено образователно съдържание. Създава условия и предлага ново ниво на общуване между учителите – нейните потребители, за които **онлайн сътрудничеството, проектната работа и продължаващата квалификация** са от голямо значение. В резултат от развитието си eTwinning се превръща в най-голямата социална мрежа за учители и надеждна база данни за създаване на проекти и партньорства по финансиращи програми „Коменски“, „Леонардо да Винчи“ и „Еразъм“, които са неразделна част от предходната програма на Европейската комисия „Учене през целия живот“. От 2014 г. eTwinning е част от Програмата за образование, обучение, младеж и спорт „Еразъм+“. Доказателство за модерността и ефективността на дейността е пренасянето на модела на eTwinning при създаването на европейската електронна платформа за сектор „Образование за възрастни“ – EPALe. Някои от инструментите на платформата School Education Gateway, предназначена да бъде в основата на приложението на дигитални ресурси в разнообразен формален и неформален образователен контекст, също приемат за своя отправна точка eTwinning.

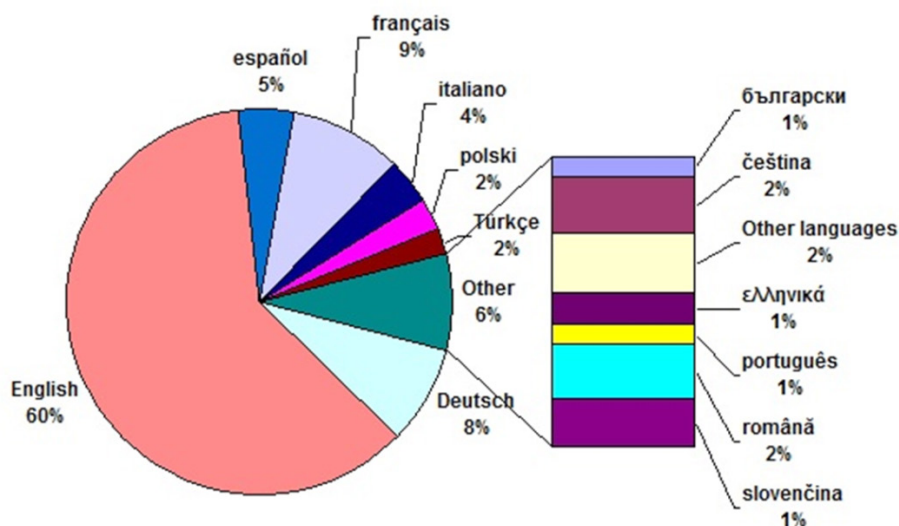
Към момента³⁾ има 548 159 регистрирани учители, 189 040 училища и 70 735 активни проекта. Платформата е безплатна и е достъпна на 27 езика. Многоезичието на интерфейса го прави разбираем за потребителите и преодолява лингвистичните бариери. Освен това той е сигурен – защитен е с парола и е с пълен контрол върху това кой и с какви права може влиза. Може да бъде настроен по желание, като бъде адаптиран към различни нужди на проекта, свързани с планирането, с формата на общуване, със съхранението на файловете, с разработването на ресурсите и др. Учителите споделят, че интерфейсът е многофункционален – може да приема всякакви форми и видове в отговор на потребностите за общуване и взаимодействие.

Наричана „*Общността на училищата в Европа*“, платформата има **4 основни стълба**: 1) **комуникация** между учители и ученици от различни европейски страни; 2) реализация на **онлайн проекти**; 3) професионална **квалификация** на учителите; 4) използване на **онлайн инструменти** в проекто-базираното обучение и в учебната дейност.

Общуване на чужд език в активната среда на онлайн проектите

Една от спецификите на електронната среда – да „удвоява“ времето и пространството, е реално основание проектните дейности да се интегрират в учебната програма и да се извършват в онлайн средата. Според М. Нейкова „мобилните технологии помагат да се преодолеят ограниченията по отношение на времето и мястото за провеждане на учебния процес“ (Neikova, 2017). eTwinning предоставя дигитални инструменти за работа в съвместни проекти по всички учебни предмети и по теми, чиито задачи почти винаги са включени в учебната програма и в урочната работа. На практика онлайн платформата съчетава една продуктивна педагогическа технология, каквато е проектната работа, с уменията за уверено и критично използване на дигиталните технологии в подкрепа на чуждоезиковото обучение. Приема се тезата на Г. Шамонина, според която „от педагогическа гледна точка проектирането е творческа учебна дейност, проблемна по формата на предоставяне на материала, практическа по начина на използването му, интелектуална по съдържание, самостоятелна по характера на получаваните знания, протичаща в условията на постоянно съпоставяне на мнения и предложения“ (Shamonina, 2009). В този контекст се откроява изводът, че е важно да се търси съответствие между разработването на проектната тема в портала и задължителните изисквания за резултатите, условията и процесите за тяхното постигане в държавните образователни стандарти (ДОС).⁴⁾

Важен критерий за оценка и анализ на качеството на eTwinning проектите е тяхната **интеграция в учебната програма**. Разработването на теми, които не са самоцелни, а всъщност биха утежили работата на учителите или биха „иззели“ ценното свободно време на учениците, обуславя изпълнението на дейностите да се случва в часовете. Това ориентира педагозите да търсят начини за включване на задачите от проекта в урочната работа и домашните задания на учениците. В този смисъл, проектът се превръща в част от учебната програма по два или повече учебни предмета с цел създаване на общ краен продукт. По време на съвместните дейности общуването и опознаването се опира на използването на общ, работен език, **различен от майчиния език на участниците от партньорските страни**. Най-често това е английският език. Същата констатация прави акад. М. Виденов, според когото „развитието на Европа фаворизира английския език и той постепенно се налага в различни житейски сфери“ (Vesselinov, 2017). В потвърждение на това обобщение са резултатите от анкетата сред ползвателите на eTwinning, които показват, че повече от 60% от проектите в портала са на английски (графика 1).

Графика 1. Езици, на които се изпълняват проектите в платформата eTwinning

Въпреки че темите на проектите са различни и чрез работата по съвместните продукти учениците целенасочено придобиват определени умения, една от основните цели, които учителите си поставят, е да подобрят **компетентностите по английски език**. Поради присъствието на тази основна цел във всяка една от дейностите по проекта, учителите насърчават практикуването на езика, който се изучава в училище. Чуждият език, в случая – английски, е работен език, и това обстоятелство обуславя комуникацията между партньорите по проекта да се извършва на него, за да се изпълнят планираните задачи. В повечето дейности учениците работят в смесени международни екипи. Ако искат да успеят като екип и да завършат задачата, те трябва равнопоставено да общуват помежду си в ситуации, сходни с реалните в живота.

Онлайн активното взаимодействие в етапа на съвместната работа осигурява допълнително използване на езика и включване на усвоените в урочната дейност знания в межкултурното взаимодействие на чужд език. Според Д. Веселинов подобно използване на чуждия език в междуличностното и межкултурното общуване е резултат от динамично конструиращия се европейски концептуален модел, в чиято основа се откроява комуникативната ориентация на чуждоезиковото обучение (Vescelinov, 2006).

Учениците се приспособяват към онлайн средата доста бързо и са склонни да си служат с чуждия език, за да общуват със своите връстници, използ-

вайки дигиталните инструментите, които Порталът осигурява. По този начин нуждата да общуват, предшества контекстната употреба на езика и мотивира учениците да учат английски, за да могат да осъществят целенасочена речева дейност и да взаимодействат с останалите партньори по проекта. Чрез творческите дейности, организирани от учителите или предложени от самите ученици, езикът се практикува в реални житейски комуникативни ситуации, които възникват в екстралингвистичната среда на съвместните практически дейности. Именно прагматичната ориентация на всичко, свързано със създаването на крайните продукти, поражда условия за възникване на комуникативна ситуация, в която се проявяват основните умения за общуване на чужд език: способност да се разбират гласовите съобщения; да се инициират, поддържат и завършват разговорите; да се четат, разбират и възпроизвеждат текстове, подходящи за нуждите на общуването (Gillera, A. & C. Kearney, 2014).

Всеки проект притежава свое работно пространство – TwinSpace, в което се извършва комуникацията. Със своите характеристики на модерна виртуална класна стая TwinSpace предоставя следните инструменти за **синхронна** и **асинхронна** комуникация.

Инструменти за синхронна комуникация

Чат стая – учениците се присъединяват към виртуалната стая за чат и могат да общуват помежду си по всяко време. В нея те могат да изпращат индивидуални съобщения на другите членове, които са онлайн. Допуска се учителите да публикуват водещи въпроси, да изтеглят историята на чата и да оценяват речевата дейност на всички участници в разговора. Чатовите се съхраняват в продължение на 3 месеца и могат да се експортират като Excel файлове.

Стая за видеоконферентна връзка – учителите имат възможност да създадат онлайн стая и да се срещнат с учениците в събитие на живо чрез Adobe Connect (софтуер, който осигурява връзка за уеб конференции в реално време). Видеоконферентната стая има различни инструменти, които позволяват на учителите и учениците да се виждат, да споделят съдържание, да обсъждат и да си взаимодействат чрез: анкети, чатове, споделена бяла дъска и екран, камера. Участниците могат да комуникират чрез аудио и видео или да използват чат прозореца. Текущото събитие се излъчва на живо на голям екран в класната стая.

Инструменти за асинхронна комуникация

Форум – може да бъде създаден по различни теми за учители и ученици. В него участниците могат да изразяват мнението си, да коментират, да дават предложения.

Дневник на проекта – той е видим за всеки в интернет. Дневникът на проекта е място, където учителите могат да публикуват работата на уче-

ниците и да публикуват информация за развитието на проекта. Ученици, учители и посетители на проекта са поканени да коментират публикуваното съдържание.

Ученически профили – това е друго място за общуване, лично пространство, където учениците могат да се представят и да запознаят другите членове на проекта със своите интереси. Всички членове на TwinSpace имат право да коментират публикациите.

Вътрешна поща – чрез нея учениците могат да изпращат лични съобщения на останалите партньори по проекта.

Външни Web 2.0 инструменти, вградени в страниците на проекта – чрез тях участниците споделят информация с други потребители, които не участват пряко в проекта – родители, представители на училището.

Инструментите предоставят възможности за включване в достъпни комуникативни ситуации, които максимално се съотнасят с житейските. В процеса на работа се увеличава времето за използване на езика, което осигурява по-трайно усвояване на знанията, изучавани на ниво „образователен минимум“ в традиционния час. Речевите актове в този случай са с фокус върху развитие на практическото ориентиране в конкретната комуникативна ситуация, което води до възникване на комуникативна интенция у говорещите и те набелязват адекватни езикови средства за реализиране на комуникативната цел.

Заклучение

Проектите в платформата eTwinning притежават добър баланс между използването на дигитални инструменти и дейностите в класната стая във връзка с изграждането на основни знания, умения и нагласи, свързани с компетентността „комуникацията на чужд език“. Това, което отличава работата по проектните теми – формулирани в съответствие с учебните такива, е използването на различен подход при изграждането на едни и същи езикови умения в областта на английския език. Докато в **урочната дейност** се работи за достигане на определените в *държавните образователни стандарти* равнища на общообразователната подготовка на уменията за общуване на чужди езици (края на съответния етап и степен на образование), то чрез **проектната дейност** се допълват и надграждат **знания, умения и компетентности** на това и над това равнище, определено като задължителен стандарт. В съответствие с посочените аспекти на онлайн проектната дейност в eTwinning – да развива комуникативни умения по чужд език, може да се направи **изводът**, че тя функционира като личностно ориентирана технология и е особено подходяща за развитие на чуждоезиковите компетентности, както и на преносимите умения, от които са съставени.

NOTES/БЕЛЕЖКИ

1. eTwinning is the community for schools in Europe. (Accessed 06 February 2018). on <https://www.etwinning.net/en/pub/index.htm>
2. Спасов, О. Културата на Web 2.0 и промените в публичността, Култура, 41 (2480), 2007, достъпно на: <http://www.kultura.bg/bg/article/view/13577>, (последно влизане 08.02.2018)
3. Данните са към м. 02.2018 г.
4. Чл. 22. (1) – Закон за предучилищното и училищното образование. Обн. – ДВ, бр. 79/13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016 г.

REFERENCES/ЛИТЕРАТУРА

- Gillera, A. & C. Kearney. (2014). *Developing pupil competences through eTwinning*. (p. 13). Brussels: Central Support Service for eTwinning.
- Neikova, M. (2017). Problemno obuchenie, elektronno uchene i mobilni tehnologii pri izuchavane na chuzhd ezik. *Foreign Language Teaching. Volume 44, Number 2, 151*. Sofia: Az Buki [Нейкова, М. (2017). Проблемно обучение, електронно учене и мобилни технологии при изучаване на чужд език. *сп. Чуждоезиково обучение, т. 44, кн. 2, 151*. София: Аз-буки.]
- Shamonina, G. (2009). Metodot na projektite kao produktivna pedagogicheska tehnologiya v obuchenieto po chuzhd ezik. *Foreign Language Teaching. Number 1, 47*. Sofia: Az-buki. [Шамонина, Г. (2009). Методът на проектите като продуктивна педагогическа технология в обучението по чужд език. *сп. Чуждоезиково обучение, кн. 1, год. XXV, 47*. София: Аз-буки.]
- Vesselinov, D. (2006). Evropeyski izmereniya na savremennoto chuzhdoezikovo obuchenie. *Education. Number 6, 3*. Sofia: Obrazovanie [Веселинов, Д. (2006). Европейски измерения на съвременното чуждоезиково обучение. *Образование, бр. 6, 3*. София: Образование]
- Vesselinov, D. (2017). Ima izhod ot ezikovata invaziya. *Foreign Language Teaching. Volume 44, Number 2, 131*. Sofia: Az-buki [Веселинов, Д. (2017). Има изход от езиковата инвазия. *Чуждоезиково обучение, т. 44, кн. 2, 131*. София: А-буки.]

ETWINNING IN BENEFIT OF FOREIGN LANGUAGE TRAINING

Abstract. The article focuses on the possibilities of online eTwinning projects to develop basic knowledge, skills and attitudes related to key competence “communication in foreign languages”. As a modern virtual classroom,

TwinSpace provides tools for synchronous and asynchronous communication. As a result of interaction in informal environment of online projects, language is used for interaction and real communication in an authentic way. Students participate in non-traditional communication formats like quizzes, voting and videoconferences, which encourage them to present their opinions. These activities develop essential skills for communication in foreign language, encourage students to read, listen and appreciate the work of their partners and motivate learners to be more reluctant when it comes to speaking, studying and communicating in a completely different way.

✉ **Dr. Teodora Valova, Assoc. Prof.**

Head of Sector of European Integration and Academic Exchange
Department of Language and Specialized Training
Medical University – Pleven
1, Sv. Kliment Ohridski Str.
5800 Pleven, Bulgaria
E-mail: valova.teodora@gmail.com